

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:	Előfizetési árak:	Kiadóhivatal:
Kényes utca 175. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.	Egész évre 4 ft. — Félévre 2 ft. Negyedévre 1 ft. — Egyes szám 8 kr. MEGJELEN HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.	Belicey-utca 11. szám, (saját ház), hova az előfizetési pénzek intézendők. — Hirdetéseket jutányos áron elfogad BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJOÁR.

Egy újabb takarékpénztári intézmény bevezetése vidékünkön.

A fővárosi lapok nemrégiben közölték, hogy a Pesti magyar kereskedelmi bank, amely már több oly üdvös új intézménnyel szerzett érdemeket, újabb check intézmény meghonosításáért és annak mind szélesebb körben való terjesztésével gyarapítja azokat. — Erre főleg az indította ezen jeles bankot; hogy a valuta szabályozás következtében a készpénz fizetések nem papír; hanem a sokkal kényelmelenebb ércpénzben fognak eszközöltetni. — Így tehát a check hivatva van arra, hogy az eddiginél sokkal nagyobb mérvben váljék a pénzforgalom egy fontos tényezőjévé. — Az intézménynek üdvössége a nyugot-európai államokban régen el van már ismerve és a szembeszökő nagy előnyök folytán, miket a check számlák nyújtanak, remélhetőleg nálunk is mind szélesebb körben fognak elterjedni.

Nemcsak magából ezen közleményből látjuk tehát, — de a napi eseményekből gyakran tapasztalhattuk és tudjuk, hogy mily fontos átalakuláson megy át pénzrendszerünk, — mily hatalmas arányokban lépnek elő országos pénzügyintézetek, — s mily sikerteljes az ő működésük, melynek célja a gazdasági élet fokozatos fejlesztése által közeledni a művelt nyugot felé,

és elérni azon magas nívout, — melyen ez államok közgazdasági élete működik.

Dicséret és elismerés illeti a hatalmas és nagy országos pénzügyintézetek új, pénzgazdálkodási intézmények létesítéseért, s minket — kik ezen élénk működésnek távol szemlélői vagyunk csak — a gazdasági élet terén folyó élénk munka számos tapasztalatra tanít. A hatalmas pénzügyintézetek újabb és újabb üzletágakat léptetnek életbe, — tevékenységek mintegy példát nyújt a vidék pénzügyintézeteinek hogy összedugott kezekkel neüljenek, — serénykedjenek, — emeljék vidékük gazdasági viszonyait fejlesszék célirányosan üzletágaikat és modern intézmények elől el ne zárják, — hanem dolgozzanak komoly kitartással. Magyarország egyik legfontosabb érdekét. — közgazdasági életének minden téren való kifejlését — a vidéki pénzügyintézet élet modern fellendülését szolid; szorgalmas munka által elérni igyekezzenek.

Cikkünkben ezuttal a Békés-Szentandrás-Takarékpénztárról akarunk megemlékezni, — és elismeréssel adózni azon vezetésért és serény munkáért melyet ezen pénzügyintézet életében eddig tapasztaltunk s mely fényesen bizonyítja, — hogy vidékünk közgazdasági életében ezen pénzügyintézet mily fontos szerepet tölt be. — Nehány hónapja csak, hogy a Békés-Szentandrás-Takarékpénztár az évjáradékos jelzőlog kölcsön

üzletág kiválóan üdvös intézményét e vidékre bevezette, — ezzel a legtöbb vidéki pénzügyintézet megelőzte, — és ma már ismét egy új intézménynek, a *pénztári jegyeknek*, életbeléptetését határozta el. — Ezen üzletág által megismerttet velünk a Békés-Szentandrás-takarékpénztár egy olyan modern intézményt mely a legnagyobb tetszéssel fog a közönség körében találkozni, és mely teljesen érdemes arra hogy vele foglalkozzunk.

A Békés-Szentandrás-Takarékpénztár ki fog bocsájtani pénztári jegyeket 1. 5. 10. 50. és 100. firtos darabokban. A pénztári jegyek a kelt-et követő naptól kezdve a kifizetést megelőző napig a jegy tulajdonosa javára *folytonosan kamatoznak*. — A világos áttekintésű kamattábla maga mutatja a kijáró kamatot és a pompás kiállítású jegyek — melyek egy fővárosi jeles műintézetből kerültek ki, — előmutatóra szólnak.

Tekintettel az okszerű pénzgazdálkodásra és pénzkezelésre, — a pénztári jegyekre már a közel jövőben fontos szerep vár. — A pénznek lehetőleg állandó kamatoztatása mindenkire nézve fontos érdek, és a gazdasági élet fejlődésével együtt jár. hogy az ember, a rendelkezésére álltókét legyen az a tőke az illető viszonyaihoz képest nagy vagy kisebb szerű, — gyümölcsötetés nélkül ne hagyja, ne hevertesse, de annak

A SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCAJA.

Írja meg . . .

*Írja meg levélben, hogyha szólni nem mer,
Írja meg, hogy szíve egyedül értem ver,
Írja, hogy nélkülem nem is tudna élni,
Hogy szeret, és szenved, — arra fogom kérni.*

*Vagy írjon akármit, amit épen érez,
Hogy tán nem is szeret, szíve másért vérez,
Hogy megvet, hogy gyűlöl, hogy rám se tud nézni
Csak igazat írjon, — arra fogom kérni. . .*

*Nem, tán mégse írjon, Vagy ne írjon semmit,
Jobb ha nem tépi fel szívem fájó sebit
— Kinézem szeméből, hogy tud-e szeretni,
Csak nézzen rám gyakran, — arra fogom kérni.*

EPSTEIN MIKLÓS.

Ezer év mese költése.

Az igazi népköltészet legmélyegesebb forrásai a mondák és mesék. A vallási, a legfelsőbb lényről való fogalmat, a nép érzelm- és gondolatvilágának első megnyilatkozásai, a történelmi emlékek első nyomai

ezekben a mondákban és mesékben vannak lerakva és megörökítve. Az életmódnak, társadalmi szokásoknak és az ezekben nyilatkozó különleges nemzeti izlésnek első csiráit pedig ezeken a meséken és mondákon kívül más kútfőkben tisztultabb, magasabb műveltséget tárnak élénk, mikor már illető népfaj jóval túl van bölcső-korán. Ezek a szájról-szájra, nemzeti hagyományként átszármazott költészeti emlékek az illető népfajnak igazi dajka-dalai. Ezek a mesék és mondák tehát a nemzeti közművelődés történelmének legelső nyomai, a melyek visszavezetnek bennünket jóval messzebb, azon túl, ahol a történelírás fonala megszakad.

A mese-költészetet ennél fogva két szempontból kell felfogunk, egyrészt mint kezdetleges költészet legprimitívebb alkotásait, a melyekben a képzelem játszsza a főszerepet és zabolátlan tarkaságban jelenkezik; más részéről pedig mint a nemzeti hagyományok történelmitények többnyire a csodás dolgok vegyületében itt-ott felcsillámlanak, mint az aranypor a fővenyben. Az újabbkori történetírók különösen nagy buzgalommal és bámulatos sikerrel tanulmányozzák ezeknek a csodás történelmi mondáknak igaz jelentőségét. A világhódító római uralom és Rómának, az örök városnak megalapítóiról szóló mondák, a Romulus és Remusz, a farkas anya stb. meséknek helyes értelmezése egész irodalma teremtett Németországban, melyben századunk legkiválóbb tudosai mérték össze az őlméjüket. Mindez elég érthetően igazolja az ugynevezett történelmi mondáknak és meséknek fontosságát a történelem-irodalomra nézve. De nem lehet tagadni a többi fajta népmondáknak és meséknek jelentőségét sem, melyek a tisztultabb izlés, országszerető divó

szokások jelentőségére és eredetére nézve nyújtanak felvilágosítást. Különösen azok a népmondák és népmesék bírnak nálunk jelentőséggel, a melyek a család alapításra, a házasságkötésre, a családi életre a szülők és gyermekek közötti viszonyra vonatkoznak és pedig szerencsénkre ezekben a mesékben és mondákban csakugyan bővelkedünk is. Látjuk az ifjú férfi küzdelmét, többször emher felletti vállalkozásait, míg kedvesének többnyire a nagy szépségű király-leánynak kezét megnyeri. Látjuk a leány hűségét a maga szüzi tisztaságában a legragyogóbb női erénnyé magasztosulva, midőn még a hét fejű sárkánnyal és a leggonoszabb mostoha ármánykodásaival, pokoli terveivel szemben is daczol. Látjuk az önfeláldozó jó testvért és minden lépten nyomon az igazság, becsületesség diadalát és a gonos szándék; a bűnös törekvések bukását. Mind ez kétség kívül felemelőleg hat minden kedélyre. Innét van az a régi közmondás, hogy a meséket és mondákat a gyermek megérti, a felnőt ember okul rajtuk és az öreg gyönyörködik bennök. Ezek azok a költészeti termékek, a melyeket mindenki, bármily műveltségű, bármily koru bármily rangu, legyen az illető bármily életállásban megért és élvezni tud. A gyermek első szellemi tápláléka, melyen az értelem és kedélyvilágának szervei kezdenek izmosodni kifejlődni, mert ezek a mondák és mesék foglalkoztatják összes szellemi tehetségeinket. Meghatják a kedélyt, Öröme lelkesedésre gyújtják vagy könnyűt fakasztanak szemünkben és részvetet, bánatot szívünben a sorsüldözött iránt. Foglalkoztatják az emlékező tehetséget a szövevényes mesék különösen pedig a történelmi mondassoportok táplál-

a tőkének amíg lehet, m. n. l. folytonosabb hasznát vegye. — Okosan gondolkodó és számító ember az ő gazdaságában minden legcsekélyebbre rá fordítja figyelmét, igyekszik gazdasági tőkétjét minnél jobban, — amikor csak lehet — hasznosítani, a megélhetési viszonyoknak mindinkább súlyosabbá válása meg egyenesen rá is szorítja: nem csak megbecsülni a kis összegű jövedelmet is, — de abból a mikor csak lehet, s minél többször meríteni. — E tanokat ha értik is már sokan ezen a vidéken, de még nagyon sokan nem követik. — Ma még sokan fáradságnak tartják a takarékpénztárt ily irányban felkeresni, az általok nyereendő 30—40 krajcár kamatot semminek sem tartják, azt mondják: „nem érdemes”. Pedig ez az egyszerű 30—40 kr. maga egy munkás ember egész napi nehéz munkájának gyümölcse, fáradságos keresete. — Nállunk alig van még rá eset (a viszonyok szerint különben nem is lehetett eddig) hogy valaki, — 10—15 napig semmi szüksége nem lévén a nálla levő 100 frt készpénzére azt a takarékpénztárba vigye. — Betette a fiókjába és a 100 forint 10—15 napig holt tőkévé vált. Ez maga 15—20 veszteség. — A példaként felhozott eset: ám évenként többször ismétlődik, és amint áll az, hogy krajcárokból lesz a forint úgy igaz az is, hogy ezen kamat jövedelmek évenként több esetben elveszvé, több forintra rugó veszteséget jelentenek. — Pénzes embereknél, kereskedőknél, hol a pénzforgalom nagyobb és pénzkészletek napokig vagy hetekig is hevernek, ez az elvesztett ószag évente jelentékenyebb, — kisebb pénzforgalmú embereknel kisebb, az általános pénzforgalomban azonban évente ezrekre rug.

A pénztári jegy a betéti üzletnek egyik külön osztályát képezi mindenütt. Az állandóbb jellegű betétek jövőre is betéti könyvecskékre

Fejlettebb országokban, gazdaságilag nálunk sokkal előbbre álló népeknél a tőkepénzes bankártól kezdve le a kisiparosig a munkásig, látjuk hogy a közgazdasági fellendülés és felemelkedés az okos, figyelmes, kis jövedelmeket is nagyon számon vevő gazdálkodás eredménye. Ezen cultur államokban a közönség minden

rétege szívesen és gyakran keresi fel a takarékpénztárakat, hogy a napi szükséglettől elvont, ez által igénybe nem vett csekélyebb summákat, — bár csak napokra is — ott elhelyezze, s midőn arra szüksége van, már néhány krajcár hasznával együtt onnan kimerítve másba fektette. — A kamatozó pénztári jegyek használata lép itt előtérbe, és a haladásnak, és különösen a gazdasági téren való előremenetelnek utjait egyengeti tehát e vidékre nézve a Békés-Szentandrási Takarékpénztár midőn gondoskodott egy oly intézmény bevezetéséről mely az okszerű pénzgazdálkodás kifejlődését nagyban előmozdítandja.

A közönség meg fogja látni, hogy a pénztári jegyekben elhelyezett pénz nem hever haszon nélkül néhány napon át sem, mint az eddig volt. — A napokra nyert kamatjövödelmet ösztönt nyujt ezen üdvös intézményt mások is — lehető gyakran igénybe venni. — Ezzel aztán karöltve jár a takarékoság és pénzmegbecsülés nagyértékű eszméinek elterjedése, a hasznos munkásság kifejlődése, az általános gazdasági fellendülés.

Már most köztudomásu, hogy a valuta-rendezés teljes befejezésig, — miután máris vonják befelé a papírpénzt — a készpénzfizetéseknel egyáltalán sok fennakadás és alkalmatlanság lessz, — sőt már van. — A nagyobb összegű nehéz ezüst pénzzel való bánás nagy hátrányait mindenki érezni fogja. — Sőt a nehézség valószínűleg állandó lesz, mert kis összegű papírpénz kiocsátása nincs tervben. — A pénztári jegyek ezen nagy alkalmatlanság és nehézségek megkönnyítésére nézve nézve kiváló szolgálatot tenni hivatottak, a mennyiben a pénztári jegy nemcsak mint kamatozó betéti okmány, de a forgalom mint fizetési eszköz is nagy szerepet betölteni régen alkalmas.

A pénztári jegyek névértékét és kamatait a jegy bemutatójának fizeti ki a takarékpénztár — rendszerint azonnal a bemutatáskor, meg fogja keresni az összes kereskedőket, iparosokat és mindazon üzleteket pénztárakat, és telepeket hol a pénzforgalom jelentékenyebb, hogy a pénztári jegyeket készpénz gyanánt fogadják el.

— Az elfogadás azon jelentékeny előnyt nyujtja hogy azonnal egy nekik kamatozó értékjegy birtokába jutnak, pénzök már abban a percbe kamatokat hoz. — Ha aztá bárki, a nálla levő pénztári jegyeket készpénzre beváltani akarja, egyszerűen mutassa be a takarékpénztár kikapja a tőkét és kamatot készpénzben.

A pénztári jegy a betéti üzletnek egyik külön osztályát képezi mindenütt. Az állandóbb jellegű betétek jövőre is betéti könyvecskékre helyezhető el, mert a pénztári jegyek intézményének bevezetésével a cél, hogy ezen intézmény, — szemben a betéti könyvecske oszthatatlanságával és nehezkesebb kezelésével, a betéti üzletbe bizonyos könnyebb gyorsabb, a közönsébb körőlől fizetésekre is igen előnyösen használható módozatokkal szerveztessék és azért is főleg, — hogy a rövidebb idejű átmeneti kisebb nagyobb tőkére hasznos gyümölcsötztetésére mindenkinek alkalom nyujtassék. — E modern és szép intézmény, úgy halljuk, most november 1-én lesz életbeléptetve és hogy élénk lendületet vesz kétségtelen.

M i u j s á g ?

— **Képviselői közgyűlés** volt f. hó 18-án Kössuth Lajos szobrára a közgyűlés az országos gyűjtőívbe 100 frtot beírni határozott s a helybeli szobor költségeire az 1896. évi költségvetésle 500 forint lesz felvéve. 1895. őszén a helybeli felállítandó szoborra házankénti gyűjtés fog rendeztetni. Oláh György megyei tiszti főügyésznek a regale perbeni munkálkodásért 2000 frt tiszteletdíj szavastatott meg. A községi hivatalos hirdetmények hírlapi közlésére vonatkozólag mindkét helybeli lap írásbeli ajánlatot nyujtott. Kezdetben a közvélemény lapunk mellett foglalt állást s már-már határozatul kimondatott hogy a város hivatalos lapja a „Szarvas és Vidéke” lesz, midőn felállott Szirmay L. Árpád plébános ur és egy szellemes beszédben pártjára kelt a „Szarvasi Lapok”-nak, melynek ugymond — multja van s mely lap alapítójának a városi küzügyek körül érdemei vannak. E felszólalás után kimondott a határozat hogy a képviselőtestület hivatalos lapja a „Szarvasi Lapok”, ismeri el. Ha szavazásra került volna a dolog a mint a jolekből

ák a képzelmet és felköltik az értelmet és felköltik az értelmet az ítéletet, a megfontolást. Ennél fogva épen ezek a nemzeti mesék és mondák legalkalmasabbak arra, hogy gyermekeink ártatlan, hamisítatlan tiszta lelkébe átvigyük a nemzeti érzést a nemzeti zlés és a nemzeti hagyományok iránti szeretetet, hajlandóságot és lelkesülést, mert mindezeknek közösbese lesz majdan az erőse férfi-kedélyben a nemzeti érzés és az önfeláldozó haszaszeretet, mivel ezeket a egzsztőbb érzelmeket nem lehet ám átültetni a szívbe, mint már kifejlődött urós fákat, hanem bizony először melegágyat kell készíteni a szívben azután ezeknek az érzelmeknek csiráit, palántáit kell abba, beültetni és gondos kezekkel tovább ápolni.

Épen azért különös hazafiai öröm és lelkesedés fogott el, midőn az Athenaeum irodalmi és könyvnyomda részvénytársaság kiadásában megindult Benedek Elek kiváló magyaros erzésű és izlésű írónk „Magyaros Mese- és Mondavilág” című öt kötetre tervezett irodalmi vállalatát és abból megjelent az első füzet a kitünő érdeme szerző tájékeztató sorával, a melyből megtudjuk, hogy Benedek Elek terve megírni a magyar nép mesemondó kanján a létező és ma még meglehető meséket mondákat és regéket és pedig megírni a honfoglalás ezer éves ünnepe a színét-javát ama meséknek, mondáknak és regéknek amelyeket a magyar nép költő tehetsége ezer éves leforgásán teremtett. Már ez a hazafias vállalkozás maga is különösen méltánylást érdemel. Azt a bámulatos szorgalmat pedig, amelylyel ezeket az ország minden zegében-zugában a nép ajkán élő vagy a külfölte gyűj eméyekben és folyóiratokban szétszört

és csakugyan ezekben a vastok kötetekben eltemetett meséket mondákat összekereste összegyűjtötte és esinos nyelvzetel újra megírta, eléggé méltányolni alig lehet. De én még ennél a hangya-szorgalomnál s jobban bámulom Benedek Elek ügyességét és finom érzékét ezeknek a különböző, egymástól évszázadok által elvalasztott korszakokból, az ország legtávolabb vidékeiről származó és az ottani nyelvzokásokkal és felfogással élénk állított meséknek és regéknek egyöntetű, élvezetes feldolgozása körül. Anyira óvatos anyyira vigyáz, hogy ezeket az eredeti népköltészet alkotáskokat ki ne forgassa eredeti jellezükből, hanem meghagyja azokat eredeti fide:ögükben. Ha talán hasonlattal élhetünk, akként lehetne jellemezni Benedek Elek meserát, hogy abban a eskorban, amelyet mose-gyűjteményben nyujt, csak a kötés művészi a virágok ellenben eredeti üdeségükben megmaradtak; amint azok a mezón található. Nem olyan szalon mesék ezek, a milyeneket külföldi rossz könyvek révén nálunk is, sajnos, különösen a külföldi nevelőnőh terjesztenek gyermekeink között, amely mesékben csak paraszt figurák vannak, de azoknak gondolkozás módja, izlése tiszta urias és olyan mesterségesen készített gyermekjátékszer. Benedek Elek nem közül egyetlen ilyen művilleg előállított mesét, regét vagy mondát Ezek mind a nép ajkán termettek önmagukól. Nincs szerzőjük, jobban mondva szerzőik ismeretlenek. Erről tanuskodik ennek a nagy vállalatnak most megjelent első kötete, melynek teljes címe „Magyar Mese- és Mondavilág. Ezer év meseköltése.” Ez a közel 500 lapra terjedő kötet 60 mesét tartalmaz, melyeknek címei a következők: „A csodaszarvas” (A magyarok

őserejét magában foglaló történeti monda) — „As égig érő fa” — „Szép ceceruska” — „A fekete havas” — „Erős János” — „Szép Palkó” — „A vitéz szőcs” — „Az aranyzörü bárány” — „Babszem Jankó” — „A szalonna fa” — „A csoda óra” — „Rózsa királyfi” — „A béka” (Az aranyhaju tündér királykisasszony) — „Fekete-ország” — „A vasorru bába” — „Az acélgűrű” — „A király nyulai” — „Hammas Jutka” (A rozsz fonóból lett királyné) — „A szegényember hegedűje” — „Az arany köles” — „A kicsi bojtár” — „A Szerencse és Áldás” — „Krisztus és az oláh pap” — „Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack” — „Vár és forrás” — „A lompos medve” — „A csonka torony” — „Krisztus és a fősvény asszony” — „Az isten kardja” — „Az uisten és Iva anyánk (Bukovinai csángó mese) — „A táltos kecske” — „Bálványos vár” — „A tejkut” — „A hadak útja” — „Megölő Istefán” — „A molnár leánya” — „Mi van a ládikóban?” — „Üssed, üssed botocsám!” — „A fazékfedő” (A három pomarancs) — „A zurándok és az Isten angyala” — „A két szívű királyfi” — „Béka királykisasszony” — „A két borsókröcske” — „Gácsera” — „Rapsóné” — „Szerencsének szerencséje” — „Kigyó Darvitéz és Tatarvitéz” — „Három nemes legény” (A három szerencsepróbáló) — „Venturné” — „Melyik ér többet” (Három becses dolog) — „A rászédelt ürdög” — „A vörös tehén” — „Jégország királya” — „Az aranygyapjaz kosok” — „A tűz” (Krisztus-monda) — „A szegény ember kakasa” — „Világszép Ilona” — „Táltos Jankó”.

Ezek a mesék, azoknak alakiai egészen új, valósággal nempi köntösben jelennek meg előttünk, mert a jó

látni lehetet a „Szarvas és Vidéke“ nagy többséggel nyerte volna el a hivatalos címet. A Mezőturi 18-ik számú átmenetesi híd építési költségeihez a képviselőtestület nem hajlandó hozzájárulni. Elhatározta a képviselőtestület továbbá, hogy a községi irodák részére egy lithograph gépet rendeltesse meg. A Buzi-féle háznak 3000 forintért való megvételéért előterjesztett indítvány elvetették. A társulati leányiskolának 1000 frt évi segély szavaztatott meg.

— **Szendy Árpád**, hazánk egyik legkitűnőbb zongoraművésze, városunk szülötte a jövő hó folyamán — mint értesültünk — két önálló hangversenyt ad Bécsben. Mint nekünk írják, e két estély iránt az osztrák főváros zeneértő köreiből már most is nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Vasuti kisajátítási ügy.** Dr. Pollacsek Károly ügyvéd az előjárásához egy megkeresést intézett melyben többek közt így ír: „Tudomásomra jutott, hogy Szarvas városában elégtelenség uralkodik, mivel némelyek azt vélik, hogy a kisajátítási összegekkel hátrálékban vagyunk. Van szerencsém a tek. Előjáráság becses tudomására hozni, hogy az illető elégedetlen érdekeltek tévedésben vannak, mivel Szarvason a törvényes kisajátítás alá eső 2—3 (?) tulajdonoson kívül mindenki teljesen kártalanítva van. A ki ugyanis a fenforgó akadályok folytán utolsó ott létező nem kapott kézhez pénzt, annak részére a teljes és pontosan kiszámított kártalanítás bírói létbe helyeztetett a szarvasi kir. bíróságnál, hol is a tényről minden érdekelt meggyőződhetik.“

— **Népmozgalmi kimutatás.** az 1894 év III-ik negyedéről. A városi főorvos jelentése Született fi 154, nő 124 összesen 278. Meghalt fi 83; nő 83 összesen 166. Szaporulat 112. Halálnevek: Halvaszületett 7, Veleszületett gyengeség 14. Aszkor 13. Ránggörcs 9. Agykérlelő 7. Agyhüvelő 5, Hártástoroklob 1. Hörglob 15. Tüdölob 8. Tüdövizevény 1. Gümőkór 11. Szervi szívbaj 2. Májorsorvadás 1. Sárgaság 1, Bélhurut 39. Hashártalob 2. Vérhas 1. Vízkór 6. Rák-kór alfajulás 4. Gerinczagyorsorvadás 1. Derme 3, Ekanpsial 1. Pokolvar 1. Orbáncz 1. Öngyilkosság 1. Agykór 8. Ismeretlen betegségben 3. Ebben a negyedben semmiféle járvány sem uralkodott. Az elhaltaknak csaknem fele egy évben előli. Ez mutatja, hogy a gyermekgondozás és ápolás népünknek milyen hiányos, kellő gondozás és szülői szeretet mellett ezeknek legalább 50% meg lehetett volna menteni. Ez okozza azután, hogy a látszólag legjobb egészségi viszonyok mellett is, az évi halottak száma nagy. Ez ellen közegészségi intézkedésekkel semmire sem megyünk. Itt a nép kioktatása, felvilágosítása szükséges. Hogy a jó közegészségi intézkedések folytán a halottak száma évről évre apad mutatja az utóbbi 5 év összehasonlítására.

Buedek Elek teljesen újra átdolgozta ezeket az ágról végről összecsoportosított meséket. A hosszadalmasokat összevonta s megelénkítette. A hiányosokat pedig kiegészítette olyan ügyesen, hogy ez az új folt, toldás meg sem látszik rajtuk, mintha csak a fába ágat oltott volna. Van ebben a tekintélyes kötetben régi történelmi monda, keresztény korbéli rege, de legtöbb olyan mese és rege, a melynek valóban nincs kora, mert mindig új előtűnik, pedig már öt-hat száz esztendeje forog szájról-szájra. A mese szövegének érdekességét csak emeli az a sok szép rajz, a melyeket Széchy Gyula rajzolt a szöveghez. Némelyik meséhez két-három szép rajz is van, úgy hogy ez a csinos kötet, amellyel, hogy a csekély, képes-könyv is, melyben magukat a sikerült ábrázolatokat is érdemes megtekinteni.

Különbözik a kötetnek külső, rendkívüli díszes kiállítására és valóban remek kötése arra vall, hogy ez a könyv nem csupán a serdültebb gyermekek kedvenc olvasmányának van szánva, hanem mint díszmunka is méltán igényt tarthat minden jó magyar család szalon asztalán. Ezt az első kötetet éppen ilyen díszben és hasonló érdekes tartalommal gyors egymás utánban követni fogja a többi négy kötet is, úgy hogy 1896. évre, a millenium ünnepére előtűnik lesz a mese- és monda-világnak lehetőleg kimerítő könyvtára. A kötet ára díszkötésben csak 3 frt.

DELTA.

tása. Ezen összehasonlítás a jelzett év harmadik negyedéről szól: 1890-ben született 310 meghalt 293. (5 éven alóli 211) szaporulat 17, 1891-ben született 314, meghalt 209 (5 éven alóli 121) szaporulat 105 1892-ben született 242, meghalt 172, (5 éven alóli 93) szaporulat 70. 1893-ban született 270, meghalt 173 (5 éven alóli 89) szaporulat 97, 1894-ben született 278, meghalt 166 (öt éven alóli 105) szaporulat 112.

— **A szüret eredménye városunkban.** 268 kath. hold phyloxera lepelt területen terett 1016 hektoliter must. A termett mustból 915 hektoliter bor készült. A must átlagos ára volt hektolitereként 13 frt az új boré 15 frt. Az egész szőlőterület 4 havi aszály tszenvedett keresztül. Peronospora ellen permeteztek 10 holdat.

— **Cég változás.** A kondorosi Hageter Gusztáv fele kereskedést Mázor József vette át kiegyezvén a hitelezőkkel.

— **Megerősített állás.** A megyei közigazgatási bizottság Lászlófi Róza k. a. a III-ik ovóintézet ovónőjét állásában megerősítette.

— **Szentandrás községe** négy országos vásár engedélyezésére folyamodott a miniszterhez. Miután Ócsöd sem kapta meg a vásári jogot alig hisszük, hogy Szentandrás folyamodványa kedvező elintézését nyerjen.

— **Áthelyezés.** Baross Dezső közigazgatási gyakornok, tiszteletbeli szolgabíró a vármegye alispánja az orosházi főszolgabíróaságtól a szarvasihoz helyezte át.

— **A társulati polgári leányiskola** 1893/4 tanévi számadásait 2591 frt. 95 kr. bevétellel és 2525 frt 33 kr. kiadással a közigazgatási bizottság elfogadván, jóváhagyás végett a kultuszminiszter felterjesztette.

— **A difteritisz gyógyítása.** A városi előjáróság megbizta Dr. Fuksz Fde városi főorvost, hogy Budapestre menvén ott a difteritisz elleni gyógykezelést tanulmányozza.

— **Olvasóink figyelmébe.** A községi képviselő testület legutóbbi közgyűlésén a város hivatalos lapjával a „Szarvasi Lapokat“ választotta. Bár így elestünk a „hivatalos“ címtől, mindazáltal a „Szarvas és Vidéke“ oda fog törekedni, hogy az olvasó közönség a hivatalos tudnivalókat lapunkban is feltalálja. Lapunk szerkesztője, mint városi tisztviselő, közvetlen érintkezésben állván az előjárásággal nem lehet kétség aziránt, hogy a „Szarvas és Vidéke“ a közügyekről csakugy tájékoztatni fogja olvasóit, mint az immár hivatalos lappá vált „Szarvasi Lapok“.

— **Kinevezés.** Járásunk főszolgabírója Ungár Vilmos okleveles állatorvost községi helyettes állatorvossa nevezte ki.

— **Irnok választás.** Folyó évi november hó 20-ik napján egy irnoki állás fog választás utján a községi képviselőtestület által betöltetni.

— **A községi igazoló választmány** tagjaival a főszolgabíró Dr. Salacz Oszkár és Dr. Haviar Gyula községi képviselőket nevezte ki.

— **A honvédségi ellenőrzési szemle** holnap fog városunkba megtartatni.

— **Az igazságszolgáltatás köréből.** Folyó év november 1-ső napjától 1895 év végéig a szarvasi kir. járásbírósnál Tapolcsányi Imre kir. albiró urntézi el az egyességi a fizetési meghagyást tárgyazó ügyeket, és nyilatkozatokat. A jegyzőkönyvek felvételére minden hét pénteki napjának délelőtti órái tűzettek ki. Ezen időben valamint minden kedden délelőtt a felek polgári ügyek tárgyalása végett a bíróságnál idézés nélkül megjelenhetnek.

— **Megfellebezett orvos választás.** Kondoroson megejtett orvos választás ellen Schreiber David nagybérlő felebbezést adott be, mert hogy 5 pályázó közül legfiatalabb pályázó, Zsivkovits Aladár, ki ez évben nyerte diplomáját — lett megválasztva. Azt hisszük, hogy nem történt e tekintetben törvényellenes dolog s így a felebbezés céltalan.

Szerkesztői üzenetek.

Rohoska Mátyás tanító urnak. Nyilatkozatát szívesen közzétűk, hirlapi polemianak nincs is helye abban a bizonyos csanádi ügyben, melybe hisszük hogy ártatlanok is belejutottak s örömmel konstatáljuk, hogy ön is teljesen ártatlan, sőt jó magyar hazafi, miről nem is kételkedtünk sőt meg vagyunk róla győződve, hogy ha másutt teljesitene hivatását nem lett volna kitéve ilyen alaptalan gyanúsításnak. Az a cikk egészen általános dolgokat mond el a csanádi ügyekkel kapcsolatban s igazságot állit akkor is midőn a Szarvasról származottak némelyikét a muszka levögőhöz alkalmazkodónak mondja. Petrovácon is van ilyen működési kör alatt pedig nem értettük valamely titkos kört vagy egyesületet, de a működőnek hatáskörét abban a cikkben nem volt pálcátörés valaki fölött mert ott általán a jelenlegi nemzetiségi tulhajtások vannak elítelve, milyeneknek létezését kétségbe vonni nem lehet. Vegye ezt szíves tudomásul, úgy szintén vegye üdvözlétünket minden esetleges téves feltevést eloszlató nyilatkozatáért.

E. M. Szentandrás. Választ várjuk.

Felelős szerkesztő: **Mihálfai József.**

Kiadótulajdonos: **Sámuel A.**

Lakatos üzlet-meynyitás.

Van szer csém a nagyérdemű közönség becses tudomására ho i, miszerint helybeli a Kórház-utca **Kalmár Sámuel úr házában** 1283. h. sz. alatt

Lakatos műhelyt nyitottam

Elvállalok minden e szakmukba tartozó munkákát és javításokat pontosan és jutányosan elvállalok. Becses pártfogásukat kérve

maradok mély tisztelettel
Ifj GÁÁL JÁNOS
lakatos-mester.

Sürgöny cím: **Gottschlig Budapest.**

Telefon 58-86.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea-, num- és cognac-nagykarskedő
BUDAPEST.

Központi iroda: IV. váczi-utca 4, szám.

RAKTÁRAK:

IV. váczi-utca 6. szám

VI. Andrassy-ut 23.

„A Mandarinhoz“

„Hong-Cong városához“

a városház-tér mellett.

a kir. opera átellenében.

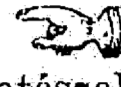
Kiviteli pinczék: X. Kőbánya, füzér-utca 9. szám.

Kizárólagos bizományi-raktár:

Szarvas és környék részére **Kmetz Mihály urnál** közvetlen behozatalu valódi kínai és orosz karaván teák, Jamacia-, Braziliái-, és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

Árjegyzéket kívánatra ingyen es és bérmentve,

200 munkás!	ALAPITTATOTT 1845.	ALAPITTATOTT 1845.	Szallitási berendezések! Teljes lakberendi.
Kitüntetett Arad 1880. és 1890.			
REINHART FÜLÖP, LEGNAGYOBB BUTORGYÁR			
ARADON, ANDRÁSSI-TÉR 21. SZÁM.			
Ajánlja a legnagyobb és minden czélok a berendezett nagy asztalos és kárpitos			
— b u t o r r a k t á r á t —			
a legfinomabb izléssel és kivittel. Teljes menyasszonyi kelengyék dus választékban. Saját gyáramban és személyes felügyeletem alatt készített asztalos és kárpitozott butoraimért jótállás vállaltatik. Árjegyzékkel és költségvetéssel készségesen szolgálók.			
Teljes tisztelettel REINHART FÜLÖP, butorgyáros Aradon.			
ARAD LÁTVÁNYOSSÁGA.		ARAD LÁTVÁNYOSSÁGA.	

SÁMUEL ADOLF

SZARVASON.

Nagy választékban kaphatók mindennemű

DISZES LEVÉLPAPIROK DOBOZOKBAN

DIVATOS ÜDVÖZLŐKÁRTYÁK

továbbá, diszművek, képeskönyvek, ifjusági iratok, albumok, emlékkönyvek asztali mappák, és mindennemű irodai eszközök a legjutányosabb árakon.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő és a legújabb divatu betűkkel fölszerelt

GYORSSAJTÓ KÖNYVNYOMDÁJÁT

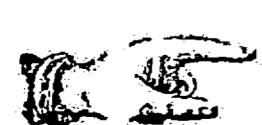
minden e szakmába vágó munkák, u. m.

gazdasági községi és egyházi táblázatok pénzügyi nyomtatványok

üzleti körlevelek és számlák,

szegnyomatu levélpapírok és boritékok,

báli és esketsi meghívók, eljegyzési és divatos névjegyek, gyásjelentések stb.

 gyors, pontos, és a legjutányosabb árbani elkészítésére.